

IZVJEŠTAJ

sa učešća delegacije Crne Gore, koju je predvodila prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija, u zvaničnoj posjeti saveznim, obrazovnim, naučno-istraživačkim i privrednim institucijama na temu karijernog vođenja i savjetovanja, koja je realizovana od 14. do 18. decembra 2025. godine, Grac i Beč, Republika Austrija

Na poziv Austrijske Agencije za obrazovanje i internacionalizaciju (OeAD), ministarka prosvjete, nauke i inovacija prof. dr Anđela Jakšić - Stojanović, boravila je sa delegacijom Crne Gore u Austriji, u periodu od 14-18. decembra 2025. godine. Povod posjete je bila razmjena iskustava na temu karijernog savjetovanja i vođenja i upoznavanje sa austrijskim modelom karijernog vođenja.

U sastavu delegacije koju je predvodila ministarka prosvjete, nauke i inovacija, prof. dr Jakšić-Stojanović, bili su Tatjana Čalasan, državna sekretarka i Dragan Marković, državni sekretar.

Sistem karijernog savjetovanja i vođenja je u svim obrazovnim sistemima Evropske unije prepoznat kao važan segment usmjeravanje djece, mladih i odraslih, s posebnim akcentom na procjeni ličnih sposobnosti i afiniteta, i važan je svakoj državi kako bi se obezbjeđivali kvalitetni kadrovi na tržištu rada.

Crna Gora je razvijala u prethodnoj deceniji sistem karijernog savjetovanja i vođenja u obrazovno-vaspitnim ustanovama, međutim, taj sistem nije u potpunosti zaživio i nije dao očekivane rezultate. U toku pristupanja EU razvila se potreba da se ovaj sistem reformiše i da se izgradi model karijernog savjetovanja i vođenja koji će biti funkcionalan i koji će pomoći da naša djeca i mladi, ali i odrasli, biraju zanimanja u kojima će biti najproduktivniji i u kojima će ostvariti svoje lične i profesionalne ciljeve.

Reformska agenda Crne Gore 2024-2027. godine u okviru Oblast politike 3: Razvoj ljudskih kapitala, u Reformskoj mjeri 3.1.1. ima dva koraka koji se odnose na reformu sistema karijernog savjetovanja i vođenja i to:

- Upravljanje karijerom i savjetovanje: novi model za upravljanje karijerom i savjetovanje usvojen u okviru Strategije karijernog vođenja i savjetovanja 2025-2030;
- 800 karijernih savjetnika u osnovnim i srednjim školama i univerzitetima obučeni su u skladu sa novim modelom.

Do sada je usvojena Strategija karijernog savjetovanja i vođenja 2025-2030, a u toku je izrada programa obuka za karijerne savjetnike. U cilju podrške našem obrazovnom sistemu i razvoju sistema karijernog savjetovanja i vođenja, Austrijska Agencija za obrazovanje i internacionalizaciju u saradnji sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija realizuje projekat „GET READY 4 VET: zajedničko istraživanje karijernog

savjetovanja i vođenja". Takođe, radi dalje razmjene iskustava i upoznavanja sa austrijskim sistemom karijernog savjetovanja i vođenja, organizovana je ova posjeta.

1. Sastanak sa saveznim ministrom za obrazovanje Austrije Kristofom Viderkerom, Beč

Sastanak ministarke Jakšić-Stojanović sa saveznim ministrom za obrazovanje Viderkerom bio je posvećen dosadašnjoj saradnji Crne Gore i Austrije u oblasti obrazovanja s uvjerenjem da bi tu saradnju trebalo potvrditi i novim memorandumom o saradnji u narednom periodu.

Na samom početku sastanka ministri su razgovarali o predstojećim reformama oba obrazovna sistema, savremenom potrebama obrazovnih sistema i izazovima u dobu digitalizacije, o obrazovanju učenika stranaca i drugim značajnim temama.

Ministarka Jakšić-Stojanović je upoznala ministra Viderkera sa značajnim promjenama u crnogorskom obrazovnom sistemu, posebno sa Strategijom reforme obrazovanja 2025-2035. godine i Strategijom karijernog savjetovanja i vođenja 2025-2030. Takođe, ovo je bila prilika da se ministar Viderker upozna i sa najvećim investicionim ciklusom u Crnoj Gori u oblasti infrastrukture uz napomenu da kvalitetan obrazovni sistem kao preduslov ima kvalitetnu i dostupnu infrastrukturu. Ministarka je istakla da je obrazovanje jedan od tri najvažnija prioriteta sadašnje crnogorske Vlade, te da je u tom smislu podrška države reformi obrazovnog sistema i sistema karijernog savjetovanja i vođenja potpuna, sa sviješću da je dobar obrazovni sistem preduslov za razvoj snažnog i ekonomski razvijenog i bogatog društva.

Ministar Viderker je istakao da Austrija podržava Crnu Goru u procesu pristupanja EU i naglasio je da se raduje intenziviranju saradnje u narednom periodu između dva ministarstva, a koja se odnosi na sve nivoe obrazovanja.

2. Sastanak sa saveznom ministarkom za žene, nauku i istraživanja Evom-Marijom Holclajtner, Beč

Tokom sastanka ministarke su razmijenile iskustva u oblasti naučnih projekata, istraživačkih aktivnosti u obje zemlje, kapacitetima i izazovima u pomenutim oblastima. Takođe, razgovaralo se i o mogućoj saradnji dvije zemlje u oblasti nauke i inovacija.

Ministarka Holclajtner je iskazala namjeru da pruži podršku Crnoj Gori u daljem radu i spremna je da dalje razvija saradnju dvije zemlje, posebno u oblasti naučnih i istraživačkih projekata. Ovo je bila prilika da predstavi i najvažnije projekte koje realizuju istraživači i naučnici iz Austrije u različitim naučno-istraživačkim projektima, sa posebnim naglaskom na Horizont projekat..

Ministarka Jakšić-Stojanović je upoznala ministarku Holclajtner sa procesom pripreme nove Strategije pametne specijalizacije, kao i sa svim drugim aktivnostima koje Crna Gora sprovodi s ciljem podrške naučnog i inovacionog ekosistema.

3. Potpisivanje Memoranduma o saradnji sa Jakobom Karličem, direktorom Austrijske Agencije za obrazovanje i internacionalizaciju, Beč

Tokom Boravka u Beču, ministarka Jakšić-Stojanović je posjetila Austrijsku Agenciju za obrazovanje i internacionalizaciju gdje je imala sastanak sa direktorom Jakobom Karličem i njegovim saradnicima. Tokom sastanka razgovarano je o izazovima sa kojima se danas susreću dva obrazovna sistema, kao i sa mogućnostima saradnje dvije institucije u budućnosti. Direktor Karlič je ministarku Jakšić-Stojanović upoznao sa strukturom Agencije i sa svim nadležnostima iste. Takođe, govorio je i o ENIC/NARIC centru koju funkcioniše u okviru Agencije, eurguidance i europass uslugama i ostalim nadležnostima Agencije. Posebno je istakao da je Agencija spremna da i u narednom periodu pruži svu podršku Crnoj Gori u reformi sistema obrazovanja i sistema karijernog savjetovanja i vođenja.

Ministarka Jakšić-Stojanović naglasila je da je Vlada prvi put postavila obrazovanje među najviše državne prioritete, jer bez suštinske reforme obrazovanja nema održivog napretka ni u drugim oblastima. Potvrdila je punu posvećenost Crne Gore programu Erasmus+, imajući u vidu da je ovaj program snažan pokretač razvoja, međunarodne saradnje i životno važnih prilika za mlade. Ministarka Jakšić-Stojanović predstavila je ključne reformske procese u obrazovanju, uključujući novu Strategiju reforme obrazovanja 2025-2035, koja je u potpunosti usklađena sa EU strategijom Unija vještina (Union of Skills). Istakla je da je Crna Gora ušla u najveći investicioni ciklus u istoriji sektora, sa snažnim fokusom na modernizaciju stručnog obrazovanja, uključujući osnivanje Fonda za podršku dualnom obrazovanju. Izrazila je zahvalnost direktoru Karličeu za svu podršku koju Agencija pruža crnogorskom obrazovnom sistemu preko kancelarije u Sarajevu.

Na kraju sastanka, ministarka Jakšić-Stojanović i direktor Karlič potpisali su Memorandum o saradnji između dvije institucije, što je važan preduslov za nastavak realizacije projekta „GET READY 4 VET: zajedničko istraživanje karijernog savjetovanja i vođenja“ do kraja 2027. godine.

4. Obilazak obrazovnih i privrednih institucija, Grac

Prva dva dana studijske posjete delegacija je provela u Gracu. Tokom ova dva dana delegacija je posjetila više obrazovnih, naučno-istraživačkih i privrednih institucija u kojima se upoznavala sa austrijskim modelom karijernog savjetovanja i vođenja, i to:

- Direktorat za obrazovanje Štajerske;
- Pedagoška akademija Štajerske;
- Agencija za zapošljavanje;
- Komora rada;
- Privredna komora;
- Centar za talente;
- Osnovna škola Lojtšah.

Delegacija predvođena ministarkom Jakšić-Stojanović imala je priliku da se upozna sa načinom rada ovih institucija u oblasti karijernog savjetovanja i vođenja i sa njihovim modelom karijernog savjetovanja i vođenja. Takođe, ovo je bila prilika i

da se razmijene iskustva u ovoj oblasti, ali i da se usvoje primjeri dobre prakse koje Austrija implementira u obrazovnom sistemu.

Delegaciju Crne Gore činili su:

1. Prof. dr Anđela Jakšić - Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija;
2. mr Tatjana Čalasan, državna sekretarka
3. Dragan Marković, državni sekretar